

طراحی فضای کودکان و تاثیرات آن

امروزه با در نظر داشتن میزان تأثیر مفاهیم روانشناسی محیطی در کیفیت محیط، ضرورت توجه به این مقوله در طراحی فضاهای مناسب در جهت دستیابی به یک فضای مطلوب برای همه مورد اهمیت قرار گرفته . روانشناسی محیط یکی از رشته های تخصصی نوپایی است که به تأثیر متقابل رفتار و عوامل و شرایط فیزیکی معماری و فضای محیط، می پردازد. فضاهای عمومی و خاص نیز با توجه به اهمیتی که دارند باید بر مبنای نیاز مراجعه کنندگان طراحی و ساخته شود و جوابگوی نیاز آنها باشد . حال اگر طرف صحبت ما کودکان باشند، اهمیت این موضوع دو چندان می شود. یکی از عوامل حیاتی جهت حفظ سلامت جسم و تعادل روان و ارتقاء کیفیت زندگی انسان نور و رنگ است. بیشتر پژوهش های انجام شده در ارتباط با فضاهای مخصوص کودکان توجه به مفاهیم ذهنی زیبایی شناختی چندان مورد توجه قرار نگرفته اند. هدف از ارائه این مطالب بررسی اهمیت نور و رنگ در طراحی فضاهای کودکان و چگونگی تبدیل فضای خشک و معمولی به فضایی شاد و آرام، با توجه به نظر مخاطبان این فضاها (کودکان)، است. فرضیه تحقیق بر این باور است که به کارگیری صحیح نور و رنگ، می تواند در کاهش ترس، اضطراب و بالا بردن کیفیت آموزش مؤثر باشد.

امروزه تأثیر مثبت نور مناسب بر روان و رفتار و خلق و خوی، قدرت نیروبخشی و تولید انرژی مثبت در انسان، غیرقابل انکار می باشد، زیرا نور اثر مستقیم بر فعالیت بخش های درونی مغز دارد و اشتیاق و علاقه به روشنایی و یا ترس از تاریکی فقط یک مسأله واهی یا روانشناختی و یا اجتماعی نیست، بلکه اثربخشی بهینه نور در سلامت روان و و زمینه های دیگر ثابت شده . نور تنها یک ضرورت فیزیکی نیست بلکه ارزش روانشناختی دارد . تحقیقات ثابت کرده که نور طبیعی و شفاف بر روی حواس کودکان تأثیر بسزایی دارد. نور کافی و نورپردازی مناسب در فضا موجب می شود که میل و رغبت کودکان افزایش یابد. لذا در طراحی فضای کودکان توجه به منبع رو شنایی و نیز وجود پنجره های مورد اهمیت است

فضای فعالیت کودکان بایستی ویژگیهای خاص نوری داشته باشد تا کودک در آن احساس لذت و شادی کند البته این به این معنا نیست که نور فضا زیاد باشد .

تأثیر رنگ بر روان انسان ثابت شده است. رنگ ها در طی قرن ها به نمادهایی از احساسات درونی و حالات شخصیتی تبدیل شده اند. روانشناسان اثر رنگ را بر روی افراد مورد بررسی قرار داده و حالات آنان را توصیف کرده اند. روانشناسان هماهنگی رنگ ها را بیشتر مربوط به احساسات انسان می دانند. در محیط اثر رنگ های به صورت روشن به کار می روند. اهمیت دادن به رنگ آمیزی و محیط کودکان باعث شده که کودکان در این محیط با آرامش بیشتری به فعالیت های هنری و فرهنگی بپردازند. البته فراموش نکنیم ملایم بودن رنگها در این محیط بسیار مورد اهمیت است و رنگهای تند و ...تأثیر منفی به جا میگذارند. رنگ ها در شخصیت انسان ها به خصوص کودکان تأثیر بسزایی داشته و باعث ایجاد تجربه های هیجانی از قبیل شادی، خنده، آرامش، تحریک پذیری، سکون و هیجان می شود. رنگ ها در به وجود آوردن حالت های مختلف روانی مثل آرامش یا عدم آرامش کودکان مؤثر بوده.

انتخاب نوع رنگ به شرایط سنی کودکان موقعیت مکانی و جغرافیایی و جنسیت آنها ارتباط مستقیم دارد . معمولاً هر رنگی در هر جایی مفید نبوده و در بعضی موارد نتیجه معکوس داده .

لذا تلفیق نور و رنگ میتواند کمک زیاد به امر آموزش و پرورش کودکان داشته باشد همنشینی نور و رنگ که هر دو پارامترهای اساسی در فضا سازی محیط کودکان هستند اگر به درستی با هم تلفیق شوند نتیجه مطلوب خواهد داشت .

در پایان فرم ها و اجسام (میز صندلی- کمد – تلویزیون-و...) در طراحی و تاثیرگذاری نقش بسیار مهمی دارند و نمی توان به سادگی از آن گذشت .

از کجا شروع کنیم :

- ❖ ابتدا محیط مورد نظر را از تمامی وسایل اضافی خالی کنید و بعد از تمیزی برای فضا سازی رنگ آمیزی و ایجاد یک فضای خاص طراحی کنید و با ایده و فکر و با هدف پیش بروید
- ❖ مشخص کنید فضای مورد نظر چه کاربردی برای شما دارد یعنی مشخص کنید فقط جنبه زیبایی برای شما مهم است یا میخواهید در کنار زیبایی فضا آموزنده نیز باشد .
- ❖ مشخص کنید با چه وسایلی میخواهید فضا سازی کنید (رنگ- مقوا – چوب – یونولیت و...)

- ❖ منبع نوری فضا را مشخص کنید و اگر مشاهده کردید که نور به اندازه کافی نیست به منابع نوری محیط اضافه کنید
- ❖ از وسایل تیز و برنده مانند شیشه و پلاستیک های خشک و تیز استفاده نکنید
- ❖ در طراحی اندازه قدی بچه ها مد نظر قرار دهید .
- ❖ سعی کنید تفکر فانتزی در کارها با توجه به سن کودک رعایت شود
- ❖ سعی کنید از رنگهای تند و جیغ استفاده نکنید چون در نگاه اول زیبا به نظر میرسند ولی بعد از مدتی چشم و روان کودک را تحت تاثیر قرار میدهد
- ❖ قسمتی از فضا سازی را طوری طراحی کنید و بسازید که قابل تغییر باشد یعنی متناسب با فصول و یا کارکرد کلاس تغییر دهید
- ❖ مطالعه کتابهای آشنایی با مبنای بصری – شناخت کاربرد رنگها – همنشینی رنگها – و نیز علم فنگ شویی (علمی که از چین و آسیای شرقی شروع شد و مبتنی برتاثیر اشیا برانسان و محیط پیرامون است) میتواند به شما در این مهم کمک کند.

در پایان ضمن عرض ادب خدمت شما
مربیان و اساتید محترم و خانواده های
دوستدار کودکان این مطلب را هرچند کوتاه
و مختصر تقدیم شما کردیم باشد تا زمینه
مطالعه و تحقیق بیشتر در این خصوص
فراهم شود تا بتوانید فضایی در شان و روحیه
لطیف کودکان بسازید.

علیرضا قالیحاری (مهربان)

با کانال ما همراه باشید https://t.me/joinchat/AAAAAD_WW3HoRqaAq3hEnw

وبلاگ ما مرجع کامل آموزش هنرهای کودکان به اولیا و مربیان

www.artkoodak.blog.ir